

Molí de Rosanes

Calldetenes

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Entorn rural de Calldetenes. Molí de Rosanes s/n (08596 Calldetenes)
Emplaçament Des de la N-141-d, just abans d'arribar a la rotonda de C-25, agafar el caminet a la dreta a pocs m.

Coordenades:

Latitud: 41.92785
Longitud: 2.30101
UTM Est (X): 442046
UTM Nord (Y): 4642002

Classificació

Número de fitxa 08037 - 39
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern
Segle XVII
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Com a elements del molí, només conserva la cadireta, part del rec i l'espai del carcavà.
Protecció Inexistent
Número inventari Sí; IPA núm.26. ACCN:22514
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 0003DG4400A020
Autoria de la fitxa Raquel Valdenebro Manrique
Data de registre de la fitxa: dj., 23/11/2006 - 01:00

Descripció

Edifici situat a tocar de la C-25, al qual s'accedeix mitjançant un petit vial que s'ha habilitat sortint de la rotonda de la sortida de la C-25 en direcció a Calldetenes. El mateix camí permet el pas per sota de la C-25 en direcció a la BV-5202 a l'alçada de molí de la Calvaria. Aquest molí aprofitava l'aigua del torrent de Sant Martí. Es tracta d'un edifici de planta rectangular cobert a dues aigües amb el carener perpendicular a la façana. En realitat el mateix edifici unifica dos espais ben diferenciats, sota la mateixa teulada. Per una banda, l'habitatge del moliner, i per l'altra, el molí pròpiament dit. L'edifici s'ha aixecat en mur de mamposteria irregular amb les cantonades reforçades per carreus quadrangulars de mida més gran. Tot el conjunt ha estat arrebossat amb ciment que roman a la vista sense pintar, deixant visibles els carreus ben tallats de portes i finestres. Al mig de les façanes principal i posterior, s'aprecia perfectament a juntura dels dos cossos que conformen l'edifici, ja que s'ha deixat a la vista els carreus que configuraven l'antiga cantonada de la casa dels moliners. L'edifici compta amb pis semisoterrat, planta baixa, primer i segon pis, ja que s'aprofita un petit desnivell del terreny a llevant de l'edifici. La façana principal es troba encarada a ponent, i es caracteritza per la presència d'un cos quadrangular, que ocupa tot el tram esquerre de la façana- sector nord- fins a l'alçada del primer pis, en el qual es converteix en una terrassa protegida per una barana de ferro. L'accés a l'edifici es realitza mitjançant dues portes contigües situades a tocar l'una de l'altra, que donen accés a les dues estances que acull l'edifici: vivenda i molí. Es tracta de portals rebaixats, fets amb dovelles quadrangulars que han estat objecte de restauració recent. Al primer pis, les obertures presenten diferents característiques i es troben a diferent nivell, ja que unes es corresponen al primer pis del molí i altres al primer pis de la vivenda. Al sector de la vivenda s'observa la presència d'una porta adintellada que dona accés al terrat del primer pis, i una finestra també adintellada, que recau sobre un ampit motllurat. Al sector del molí, les finestres són més senzilles. En total se n'observen dues. La centra sembla ser l'original, mentre que el finestró del cantó de migdia, amb els brancals fets amb maó, sembla una obertura més recent. Al segon pis només la vivenda té obertures, destacant la presència d'un balconet que s'escau just sota el carener de la vivenda, i un petit finestró emmarcat amb lloses monolítiques ben treballades. Les façanes nord i sud manquen d'obertures, i s'han deixat a la vista sense arrebossar. La façana de llevant es presenta més unificada que la de ponent, deixant a la vista només alguns trams més reforçats amb carreus més grossos al mig de la paret. S'obre amb petits finestrons que es reparteixen de forma irregular al llarg de tots els pisos dels dos edificis. En tots els casos es troben reforçats per llindes ben tallades. Destaca com a obertura, la presència d'una volta de mig punt, que s'observa a la planta semisoterrada del sector de migdia, que és el que es correspon a l'estança del molí. Aquesta arcada permet observar la presència d'un espai que es correspon amb l'antic carcavà del molí. A l'altra banda de la C-25, torrent amunt, a uns 200 metres, s'ha conservat la cadireta del molí. Es tracta d'una cadireta doble que regula l'aigua cap al rec de Rosanes i al torrent. Es tracta de tres carreus amb una incisió vertical al centre que permetia encaixar una fusta per tal de tapar la sortida de l'aigua i desviar-la cap a la bassa. Dos dels carreus de pedra són de 70 cm d'alçada x 30 cm d'amplada x 30 cm de fons; el tercer sembla reaprofitat, ja que compta amb dos incisions verticals, una de les quals no té utilitat. Les seves mides són 90 cm d'alçada x 25 cm d'amplada i fons.

Observacions:

L'aigua recollida per la cadireta baixava per un rec, actualment perdut, que baixava paral·lel al riu i desguassava en una bassa quadrangular que, malauradament, la construcció de la C-25 va fer malbé. Va tornar a ser refeta amb formigó, però que actualment no té ús. A l'interior de l'estança del molí no queden elements que indiquin la presència del molí, a excepció de l'espai destinat a acollir-lo. El carcavà encara pot apreciar-se i es conserven restes que indiquen que hi havia dos rodets que feien girar dues moles. Actualment, aquest molí es troba inclòs dins de la ruta dels molins, però no és visitable, ja que es tracta d'una vivenda privada, utilitzada com a segona residència.

Història

No ha arribat informació que faci referència explícita al molí de Rosanes anterior al 1650, però se sap que el 1398 la família Rosanes estava instal·lada al terme de Sant Martí de Riudeperes. Almenys des del segle XVII, ha estat una de les masoveries del mas La Calvaria, i el molí era de la seva propietat i es trobava arrendat a un moliner que pagava censos a dita casa. De l'observació dels paraments existents a l'actual edifici del molí, sembla deduir-se que en primer lloc cal parlar de l'aixecament d'una casa, que possiblement es correspondria amb la residència de la família Rosanes. Aquesta casa podria datar-se entorn al segle XVI, i es correspondria amb el sector destinat a vivenda de l'edifici actual. La línia de carreus ben tallats que s'observa a mitja façana, on s'acaba aquest cos, indica que hi va haver un moment en el qual aquest parament fou una cantonada exempta. Possiblement a mitjans del segle XVII es va construir el molí, que es va adossar a migdia de la casa, aixecant un tram més de casa i encabint les dos edificis sota la mateixa teulada i fent-ne una única construcció. Els dos portals, de similars característiques, són obra d'aquest moment segurament, i és que malgrat la unió, els dos cossos mantingueren sempre la diferència d'usos i accessos. Una fotografia de l'any 2002, VILAMALA (2002: 277), mostra el molí tal i com era amb el parament original sense arrebossar, i permet observar un parament fet amb pedra molt irregular, i d'una qualitat escassa. Cal pensar que entre el 2003 i el 2005 es dugué a terme la reforma de la façana, procedint a arrebossar-la, però respectant en la seva totalitat les obertures existents. Com a molí va deixar de funcionar a la dècada del 1940, i des d'aleshores les peces que conformaven la seva estructura s'han anat perdent i fent malbé. Actualment, del molí només queda la cadireta i restes dels dos rodets que el conformaven. Actualment és una segona residència no visitable.

Bibliografia

AA.DD (1985) Inventari de Patrimoni Arquitectònic. Direcció General de Patrimoni Cultural. Generalitat de Catalunya. AA.DD. (1995) Calldetenes. Imatges en el temps. Primera part (1911-1960). Ajuntament de Calldetenes. Calldetenes VILAMALA I SALVANS, J (2002) De Sant Martí de Riudeperes a Calldetenes. Passat i present d'un poble viu. Ed. El Mèdol. Calldetenes.

